

تتمه موصول و معرفه به " أل "

عائد مجرور:

۱- مجرور به اضافه:

حذف ضمیر مجرور جائز است مشروط به این که مضاف وصف بوده و زمان آن حال یا استقبال باشد (فأقْضِ ما أنت قاضٍ - أي قاضیه) بر خلاف (جائنی الذی أنا غلامه، أو مضرابه أو ضاربه أمس)

۲- مجرور به حرف جر:

حذف عائد جائز است با چهار شرط:

- ۱- موصول نیز مجرور به حرف جر باشد: مَرّ بالذی مررتُ - أي: به
- ۲- دو حرف جر از جهت لفظ یکی باشند (بر خلاف مررتُ بالذی مررتُ علیه)
- ۳- دو حرف جر از جهت معنی متحد باشند (بر خلاف مررتُ بالذی مررتُ به علی زید)
- ۴- متعلق دو حرف جز از یک ماده باشد (بر خلاف مررتُ بالذی فرحت به)

معرفه به وسیله " أل ":

آیا " أل " حرف تعریف است یا لام به تنهایی؟

خلیل: مجموعاً حرف تعریف است

مصنف: نظر خلیل را در شرح کافیه و تسهیل ترجیح داده ولی در این کتاب لام را به تنهایی حرف تعریف می داند

سیبویه و جمهور: لام به تنهایی حرف تعریف است (سیبویه نظر دیگری غیر از دو نظر فوق نیز دارد: أل مجموعاً حرف تعریف و الف زائده است)